

**Modře označené štítky znamenají,
že není zaplacené předplatné!
Předplatné na jeden rok je
38,10+ 1,90 (GST) = 40 kan. dolarů
Cena 1.62 + 0.08 (GST) = 1.70 dolaru.**

Agreement # 40005374/ Registration # 09089

**Datum, dokdy jsou
noviny předplaceny,
je v pravém horním
rohu štítku!**

J Time
Committed
Á délai
convenu

Telefon: 416/530-4222
Fax: 416/530-0069
E-mail: abe@zpravy.ca
abe@satellite1-416.com

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

No. 2.

(427.)

Vol. 19.

satellite **1-416**

Thursday,
January 29,
2009

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2

www.satellite1-416.com nebo www.zpravy.org nebo www.zpravy.ca

Osobnost v dějinách

Ale jáť pravím vám, abyste nepřisahali všelijak...

Matouš 5,34

Karel Kryl uvádí jednu písničku slovy: *Úloha lidské osobnosti spočívá v tom, aby stačila dříve umřít nebo se nechala zabít než odvolá.* A španělský režisér Luis Buñuel se zabývá podobnou myšlenkou ve filmu *Horečka stoupá v El Pao*. Je to příběh idealistického provinčního politika (Gérard Philipe), který zahájí svoji kariéru jako osvícenec, jehož prvním rozkazem je, aby političtí vězni neměli v kriminále pouta jako zločinci. S tím jak uskutečňuje demokratické reformy, jde jeho popularita prudce nahoru. Jenže k revoluci nedochází, když je útlak největší, jak nás učili ve škole, ale v okamžiku, kdy útlak povoluje a to se stane i v tomto filmu. Se svobodou přicházejí i nepokoje, které je nutno potlačit. Jednou je zapotřebí udělat v provinční anarchii pořádek. To si vezme za úkol konzervativní federální vláda. Po období reform, přichází období utužování režimu. Film končí v okamžiku, kdy populární politik přijde opět do věznic a tam vidí, že političtí vězni mají opět pouta. Na dotaz, kdo to nařídil mu odpoví velitel věznic, že příkaz přišel od federální vlády. Následuje příkaz, aby se politickým vězňům sundaly řetězy. V tento okamžik film končí, místo obvyklého titulku KONEC je zde věta: *Toto gesto zaplatil životem, ale bylo to jediné, čím se stal osobností.*

Vzpomněl jsem si na tento film, když nový americký prezident Barack Obama rozhodl, že zruší nepopulární věznic na základně Guantanamo na Kubě. Pravda, mnozí čeští *politologové* ho za to kritizují. Nesdílím jejich názor. Po letech se objevil politik, který klade důraz na lidská práva a je to sympatický příslib.

Nebyla to však Obamova první akce. Tou měla být prezidentská přísaha. Osobně se těmto aktům raději vyhnu. V dětství to byla součástí jakési hry, když jsme chtěli někomu dokázat, že máme pravdu, tak jsme teatrálně zvedli pravicí a řekli jsme, že přísaháme. Někdy jsme při tom zkřížili prsty, aby tato přísaha byla neplatná a my nebyli krivopřísežníci. Během doby jsem si však uvědomil, že přece jen by si člověk měl vydobýt pověst pravdivého člověka nějak jinak a že i když se snažíme žít pravdivě se nám to mnohdy nedaří. Jsme obětí vlastních představ, fantazie, či špatných informací. Nemám rád tzv. čestné politiky. Sami uvěří, že jsou pravdiví a nechápou, proč je svět pokládá za lháře.

V Bibli se říká, že nemáme přísahat. Pravda má být pro nás jakousi reflexí, kdy se odněkud odjinud podíváme sami na sebe. Bez optiky zprava či zleva. Pokud jsme si vědomi své omezenosti, tak si nikdy nejsme jisti svou pravdou. Proto byla pro mne nepřijatelná třeba vojenská přísaha socialistické vlasti. Dopředu bych věděl, že ji nechci ani nebudu plnit. Když jsem měl přísahat při přijetí kanadského občanství, zvolil jsem raději slovo *slibuji* než *přísahám*.

Stejným pohledem se dívám i na prezidentskou přísahu 20. ledna 2009. Je to něco, co by mělo být velice neformální, možná jako slib. Nezáleží na slávě, která ji provází, ale na tom, co nový prezident bude dělat. K mému překvapení však přísaha nebyla v pravé poledne, ale zdržela se o několik minut. Z toho možná vyplynula i nervozita, která zavládla na tribuně. K mému úžasu nový prezident, který dokáže mít i dlouhé projevy zpaměti je najednou zaražený. Neopakuje první větu, pak jako kdyby se zakoktal, pak se usměje. Předseda nejvyššího soudu John G. Roberts tedy připojí ve zmatku druhou část přísahy, kterou už Barack Obama zopakuje. Na novém americkém prezidentovi jsou vidět jakési rozpaky, které však rychle mizí.

Kanadská opera uvede Dvořákovu *Rusalku*

Alla Perčiková jako Rusalka a Richard Carlucci jako princ na prknech Erfurtské opery v roce 2006.

Foto: Lutz Edlhoff © COC

Ve dnech 31. ledna, 5., 8., 11., 14., 17., 20. a 23. února 2009 bude na programu COC v režii Dmitrije Bertmana opera *Rusalka*. Není to poprvé, co tento režisér uvede českou operu v češtině s anglickým titulkem na prkna scény *Kanadské opery* v Torontu. Již loni jsme měli možnost vidět jeho provedení Janáčkovy opery *Z mrtvého domu*. Hlavní roli Rusalky ztvární americká sopranistka Julie Makerová. Prince bude zpívat kanadský tenor Michael Schade. Za dirigentským pultem bude Američan John Keenan, který má zkušenosti z Metropolitní opery v New Yorku. Moldavská pěvkyně Irina Mišurová je obsazena do role Ježibaby a baryton Richard Paul Fink bude zpívat Vodníka.

Opera byla poprvé uvedena v roce 1901 v Národním divadle v Praze. Cena lístků v COC je od 60 do 290 dolarů. Pro studenty a mladé lidi jsou lístky v hodnotě 30-98 dolarů. Hromadné studentské lístky jsou za 20 dolarů. Za podobnou cenu budou lístky, pokud nějaké zbudou, v den představení v prodeji od 11 hodin. Podle sdělení COC je představení *Rusalky* téměř vyprodáno. Pokud chcete operu vidět, je lepší zajistit si lístky předem na www.coc.ca nebo po telefonu 416/363-8231.

coc/abe

***

Za necelou hodinu ve zprávách je záznam slavnostního okamžiku. Chci se podívat, co se vlastně stalo, ale přísaha je perfektní, žádné zakoktnutí, žádné nedorozumění, nic. Do nekonečna vidím na všech různých stanicích perfektní přísahu. 100 televizních kamer přece nemůže lhát!

Až teprve ve večerním vysílání ABC kdosi prozradil, co se vlastně stalo. Chybu neudělal Barack Obama, ale předseda nejvyššího soudu John G. Roberts tím, že změnil slovosled přísahy. Proto se Barack Obama zarazil, chtěl zřejmě, aby celý akt začal od začátku, ale soudce pokračoval až druhou částí. Jednou z prvních akcí Baracka Obamy tedy bylo, že si zopakoval přísahu znovu v tichosti před devíti svědky.

Několikrát v nedávné minulosti sdělovací prostředky usvědčily amerického prezidenta, že nemluvil pravdu (Nixon-Watergate, Clinton-Lewinská, G. W. Bush-zbraně hromadného ničení v Iráku atd.). Tentokrát došlo k opaku. Barack Obama novou přísahou usvědčil média z nepravdy.

Proč by bylo zapotřebí nové přísahy, když ta první byla tak perfektní, jak média prezentovala?

Již první večer komik Jon Stuart, kterému není nic svatě porovnával první prezidentský projev Baracka Obamy s projevy George W. Bushe. Byly tam stejné věty. Vždy za tím byl titulek: ZMĚNA!?

Pokud by Barack Obama nechal vše běžet dál, nic by se nestalo, všichni by mávli rukou. Jenže nový prezident to řešil jinak, přiznal chybu a snažil se ji napravit. Takže přece jen proti minulosti nějaká *změna*.

Otázkou je, má-li politik možnost manévrovat víc než mu vymezují provazy politického ringu. Buñuel ve svém filmu z roku 1959 je skeptický a já si osobně myslím, že ani prezident by neměl přísahat, nejen proto že se přísaha může zvorat, ale spíš proto, že může být nad lidské síly ji dodržet.

Aleš Březina

***

Dopis předsedovi vlády

V Ottawě, dne 26. ledna 2009
Vážený pane předsedo vlády,

víme, že v této době předsednictví České republiky v EU máte mnoho starostí, přesto považujeme za nutné Vám napsat v důležité věci.

Před ne tak dlouhou dobou ČSA zrušily pravidelné lety do Montrealu a Toronta s odůvodněním, že destinace jsou neekonomické. Podle našich zkušeností víme, že tyto destinace byly vždy plně vytiženy a preferované nejen kanadskými Čechy a Slováky, ale i Kanadany obecně, protože to byly přímé lety. ČSA ve stejné době otevřely několik nových destinací v Ruské republice.

Nyní se dovidáme, že Česká vláda, která je většinovým vlastníkem ČSA, uvažuje prodat ČSA zájemcům, z čehož jedním z vážných je ruský Aeroflot. Pro generálního ředitele ČSA pana Lašáka je to snad jen obchod, pro českého ministra financí kýžený příspěvek do státního rozpočtu, pokud ignorujeme skutečnost zda v této ekonomické době je to vhodný prodej. Jde ale o mnohem více.

Přestože je úmyslem české vlády si ponechat 51% společnosti, eventuální menšinový podíl Aeroflotu (není vyloučeno že dočasný, pokud se vezme v úvahu kapitálové navýšení nebo překoupení menšinových soukromých podílů) je vážným varováním před eventuálním chybným strategicko-politickým rozhodnutím. Sám jste o těchto obavách před časem mluvil a víte dobře proč toto píšeme, nejen z důvodů historie krachů mnoharuských aerolinií, osobní skladbou vedení Aeroflotu, ale i v poslední době nepředvídanými rozhodnutími ruské vlády, která údajně vlastní 51% Aeroflotu. Aeroflot má expansivní strategii (v poslední době pokusy koupit Alltaliu a srbskou JAT) a pro Českou republiku a potencionální cestující, ať již z České republiky či ze zahraničí, je koupě ČSA Aeroflotem naprostá psychologická bariéra. Věříme pane předsedo vlády, že pod Vaším vedením česká vláda podíl ČSA Aeroflotu neprodá.

Využíváme této příležitosti, abychom Vám rovněž vyslovili zklamání nad váháním s posláním doporučení Senátu Zprávy dočasné

komise Senátu o posouzení neústavnosti KSCM, která vládě byla zaslána s žádostí o podstoupení této Nejvyššímu správnímu soudu. Tato Zpráva byla podstoupena ministerstvu vnitra, kde již příliš dlouhou dobou je zkoumána. Vzhledem k tomu, že víme, že v tomto ministerstvu pracují stále bývalí členové KSCM, není vyloučené, že zdržení je úmyslné. Jak jsme Vám již mnohokrát sdělili, vyřešení neústavnosti KSCM považujeme pro demokratizaci v České republice za zásadní. Ostatně je to tato strana, která ať již tiše či otevřeně spolupracuje s ČSSD, Vaším hlavním oponentem, který na spolupráci s KSCM zásadně spoléhá.

Věříme, pane ministerský předsedo, že těmto našim doporučením budete věnovat zvýšenou pozornost. Píšeme to také proto, že jste minulý rok v Kanadě zanechal velmi pozitivní dojem. Přejeme Vám mnoho úspěchů ve Vaší nelehké práci.

S přátelským pozdravem,

**Dr. Gustav Plíva - předseda ČSSK
Miloš Suchma - místopředseda ČSSK**
***

You are cordially invited to attend the 2009 BOHEMIAN BALL

*A Fundraising Dinner and Dance
to benefit the SickKids Foundation
Friday February 20th 2009 at 6:00 p.m.*

*The Imperial Room
The Fairmont Royal York Hotel
100 Front Street West, Toronto
Black Tie*

*An entertaining Gala Evening with Kevin Clark's Big Band,
George Grosman's "Music on the Corner", MC Jaymz Bee from
JAZZ.FM91 and other special performers*

*For more information, or to order tickets visit:
www.bohemianball.ca
or call Susan Viezner at 416-239-8561*

*Organized by Canada Czech Republic Chamber of Commerce
under the auspices of Consul General of the Czech Republic*

Czech & Slovak Institutions

České velvyslanectví Czech Embassy

251 Cooper St.
Ottawa, ON K2P 0G2
Tel.: (613) 562-3875
Fax: (613) 562-3878
E-mail: ottawa@embassy.mzv.cz

Slovenské velvyslanectví Slovak Embassy

50 Rideau Terrace
Ottawa, ON K1M 2A1
Tel.: (613) 749-4442; 749-4450
Obch. zast.: (613) 748-1773
Fax: (613) 748-0699

Český konzulát v Montrealu

Czech Consulate in Montreal
1305 Ouest Avenue des Pines
Montreal, QC H3G 1B2
Tel.: (514) 849-4495
Fax: (514) 849-4117
E-mail: montreal@embassy.mzv.cz

Český konzulát v Torontu

Czech Consulate in Toronto
2 Bloor Street West, Suite 1500
Toronto, ON M4W 3E2
Telefon: 416-972-1476
Fax: 416-972-6991
E-mail: toronto@embassy.mzv.cz
Úřední hod.:
pondělí až pátek 09.00 - 12.00

Honorary consulate of the Czech Republic

Calgary, AB
Honorary Consul: Jaroslav Jelínek
611-71st Avenue SE.,
Calgary, AB T2H 0S7
Tel.: (403) 269-4924,
fax: (403) 261-3077.
E-mail: jelinek@terramanagement.com.

Vancouver, BC
Honorary Consul: Michael D. Adlem
1055 Dansmuir St., 23 poschodí,
Vancouver, BC V7X 1J1
Tel.: (604) 891-2296,
fax: (604) 683-6498
E-mail: vancouver@honorary.mzv.cz

Winnipeg, MB
Honorary Consul: William Randa
310-115 Bannatyne Ave.,
Winnipeg, MB, R3B 0R3
Tel.: (204) 942-0981, fax +1 (204) 947-9626
E-mail: winnipeg@honorary.mzv.cz.

Honorary consulates of the Slovak Republic

Calgary, AB:
208 Scenic Glen Place N.W.,
Calgary, AB T3L 1K3.
Tel. and Fax: (403) 239-3543,
Mobil: (403) 540-1668, (403) 399-9982
luzanzotto@shaw.ca
Mr. Ludovit Zanzotto, Honorary Consul
Jurisdiction: Alberta and Saskatchewan

Montreal, QC
22, Place de la Madeleine
Dollard des Ormeaux, Quebec H9B 1W3
Tel.: (514) 421-2972, Mobil: (514) 585-2496
Fax: (514) 421-1583
slovex@sympatico.ca; slovex@slovex.com
Dezider Michaletz, Honorary Consul

Toronto, ON:
1 King Street West, Suite 1202
Toronto, ON M5H 1A2
tel: 416/862-1270 fax: 416/363-3528
michaelm@ontarioclub.com
Michael Martinec, Honorary Consul
Jurisdiction: Province of Ontario

Vancouver, BC:
200-247 Abbott St.
Vancouver, BC V5Z 1E4
Tel. & Fax: (604) 682-0991
www.slovakia.org
Hours: Tuesday 14:00-16:00,
Thursday 10:00 - 12:00
Mr. Stanislav Lišák, Honorary Consul
Jurisdiction: British Columbia

Winnipeg, MB:
B-1106 Henderson Hwy.,
Winnipeg, MB R2G 1L1
Tel/Fax: (204) 947 1728
jkdraff@shaw.ca
Mr. Jozef Kiška, Honorary Consul
Jurisdiction: Manitoba

Dr. Petr
Munk
Chiropraktik
1552 Bloor St. W.

Toronto, Ont.
www.drpetermunk.com

Ordinační
hodiny:
Pondělí-pátek:
10-13 a
15-19.

Tel.: 416/533-0005

MEDICAL AND RELAXATION
TREATMENTS
MASSAGE THERAPY
HOT STONE TREATMENT

MICHAEL EISNER, RMT,
MASC.

AT

Mind & Body

Lakeshore Village Integrated Medicine

TAKÉ NABÍZÍME
NATUROPATIE; HYPNOTHERAPIE,
SHIATSU, YOGU, QIKONG,
REFLEXOLOGII, REIKI,
AKUPUNKTURU A TD.

NĚKTERÉ SOUKROMÉ POJIŠŤOVNY
KRYJÍ VYBRANÉ LĚČBY!

2921 Lakeshore Blvd West,
Etobicoke – at Islington Ave.
Tel. 416/823-1165, e-mail
michale@sympatico.ca

Translations

EVA
MESTICOVÁ

Překlady, tlumočení
***

Autorizovaná překladatelka

E-mail:
emestic@hotmail.com
416/922-8786

Business

ABE

Letáky, brožury, tiskoviny.
Tel.: (416) 530-4222
e-mail: abe@zpravy.ca
P. O. Box 176, Station "E"
Toronto, Ont. M6H 4E2

ČESKO-SEVEROAMERICKÁ
OBCHODNÍ A KULTURNÍ
KOMORA INC.

CZECH – NORTH AMERICAN
CHAMBER OF COMMERCE AND
CULTURE

909 Bay St. # 1006
Toronto, ON M5S 3G2
Tel./Fax: (416) 929-3432
E-mail: czechevents.novotny@gmail.com
www.czechevents.net

Rusalka s Iainem Scottem

Čtvrté *Nokturno* bylo ve znamení Dvořákovy opery *Rusalka*, která má premiéru v *Kanadské opeře (COC)* koncem ledna. Přestože sněžilo a byl mráz, shromáždilo se v kostele sv. Václava asi sedmdesát lidí, předplatitelů *Nokturnu* a příznivců opery. Nebyli zklamáni. Prof. Iain Scott překvapivě začal ukázkami z *West Side Story* L. Bernsteina, pokračoval přes *Samsona a Dalilu* a *Bludného Holanďana* - až se dostal k *Rusalku*. Chtěl dokázat, že námět *Rusalky* není ojedinelý, ale vyskytuje se v různých operách. Z DVD jsme poznali mladého Plácida Dominga, Mati Salminenena i Hildegard Behrens. Z

Z jeho výkladu bylo zřejmé, že v Torontu neuvidíme tradiční *Rusalku*, ale spíše moderní pojetí, neboť režisér představení zde již provedl Janáčkovu operu *Z mrtvého domu* a Verdiho *Traviatu* - obě v netradičním pojetí. Varoval posluchače, aby byli připraveni na všechno. A je to škoda, protože *Rusalka* je pohádka a je nejkrásnější v tradičním pojetí jak ji známe z minulosti, ale i tak musíme být vděční *Kanadské opeře* za vlastně první uvedení v Torontu (a asi v Kanadě). V příštím měsíci uvede *Rusalku* v *Metropolitní opeře* přední český dirigent Jiří Bělohlávek a v titulní roli bude opět (jako před čtyřmi léty) René Fleming.

Celý večer byl doplněn výstavkou a prodejem dvou knížek, v první Ian Krykorka převyprávěl tři Dvořákovy opery s ilustracemi jeho maminky Vladěny Krykorkové. Obzvláště druhá, kde je pouze *Rusalka* se těšila velkému zájmu posluchačů.

Zvláštním hostem večera byl český operní pěvec Zdeněk Plech z Brna, který vystupuje v příštích dnech v nové produkci *Kanadské opery* v Beethovenově *Fidelii* (bohužel ho neuslyšíme jako vodníka, ledaže by hlavní charakter Paul Fink nemocněl).

Příjemný večer byl podbarven i dobrým občerstvením z *Prague Food Emporium* a posluchači se rozcházeli spokojeni do svých domovů.

Příští *Nokturno* nebude jako obvykle v neděli, ale ve čtvrtek 19. února 2009 a to proto, že *Zemlinského kvarteto* vracející se z Havaje, nemělo žádný jiný den volný. Jelikož tyto vynikající muzikanti měli vůbec první koncert v Kanadě na *Nokturnech* v Masaryktownu v roce 2005, velmi jsme o to stáli, aby u nás opět koncertovali. Mají vynikající program sestávající se z

českých skladatelů - Josef Suk, Leoš Janáček, Bedřich Smetana a Rakušana Alexandra Zemlinského. Koncert začíná v 19:30, občerstvení z *Prague Food Emporium* bude připraveno. Po získání druhé ceny ve světové soutěži v Banffu v roce 2007 je to jedno z nejlepších mladých kvartet na světě. Pozor, příště už budou možná nad naše finanční možnosti. Je to možná jejich poslední koncert pro nás. Proto přijďte!

Miloš Krajný

***

Finanční

Kursovni lístek

100 Kč	5,91 CDN \$
1 CDN \$	16,92 Kč
1 EUR	1,63 CDN \$
1 CND \$	0,61 EURO
1 US \$	1,27 CDN \$
1 CND \$	0,79 US \$

Universal Currency Converter - 22. 1. 2009

1 CDN \$	16,79 Kč
1 EURO	27,56 Kč
1 US \$	21,14 Kč

ČNB - 22. 1. 2009

Kalendář

30.1. (pá) 18:00
Eugen Suchoň - život a dílo
Latitude 44 Gallery
2900 Dundas St. W.
Zahájení výstavy a film *Storočnica*
Výstava potrvá do 28. 2.

7.2. (so) 19:00
Zabíjačka
TV Slovenský svet
Hala kostola sv. Cyrila a Metoda
5255 Thornwood Dr. - Mississauga

7.2. (so) 19:00
Valentinská zábava v Kitcheneru
Knights of Columbus, Banquet Hall
110 Manitou Dr.
(519) 571-0011
zitanosko@rogers.com

19.2. (čt) 12:00
Free Concert Series - Czech Program
Young artists of the Canadian Opera
Company Ensemble Studio present a
program of Czech arias and art songs in
the Richard Bradshaw Amphitheatre at
the Four Seasons Centre for the
Performing Arts.

14.2. (so) 18:30
Společenský ples
Farnost kostela sv. Václava
496 Gladstone Ave.
416/516-1873

14.2. (so) a 15. 2. (ne) 13:00-16:00
Výstava Valentinských pohlednic
Galerie Orbis Pictus
212 Brock St. E, Merickville
(613) 269-3675

19.2. (čt) 19:30
Zemlinského smyčkový kvartet
Nokturna ve městě
Kostel sv. Václava

20.2. (pá) 20:00
21.2. (so) 16:00 a 20:00
22.2. (ne) 16:00
Chudák manžel
Režie Zuzana Martinková
Nové divadlo
Joseph Workman Auditorium
416/463-3182
nove.divadlo@sympatico.ca

PROF. IAIN SCOTT

Dvořákovy *Rusalky* uváděl většinou ukázky z *Pařížské opery* René Fleming i z anglické opery v *Covent Garden*, z ostatních nahrávek pak vyzdvihl Gabrielu Beňáčkovou z nahrávky Charlese Mackerase a jiných.

Kostel sv. Václava v Torontu
srdečně zve na

SPOLEČENSKÝ PLES

SOBOTA 14. ÚNORA – FEBRUÁRA 2009
Hala kostela sv. Václava
496 Gladstone Avenue (Bloor & Dufferin)

Hraje hudba Miro Letka

Vstupné: \$ 30.00
(V ceně je zahrnuta večeře)

Tombola
Společenský oděv

Hala bude otevřena od 18.30 hod.
Večeře se podává v 19.00 hod.
Zahájení plesu ve 20.00 hod.

Vstupenky se kladí k dispozici v neděli v kostele
nebo telefonicky 416-516-1873
Doporučená rezervace!

12.1.2009

**Smútok za básnikom
Milan Rúfus
1928-2009**

Každé slovo, nech je nabité akoukoľvek emocionálnou energiou, bledne a slabne pri vedomí, že nám zomrel básnik z najväčších.

Milan Rúfus odišiel, ale nestratil sa, lebo jeho dielo ostáva pre nás i pre tých, čo ešte prídu, ako súčasť a nevyhnutnosť duchovných hodnôt, bez ktorých by sme boli barbari.

Rúfus bol básnikom človeka, a nie náhodou napísal už dávno tie pamätné verše: „Cudzia slza svieti z mojich piesní, cudzia rana horí z mojich úst.“

Spočiatku to nemal ľahké, lebo vrasť do doby, ktorá od literatúry žiadala službu politickej ideológie. Vyčítali mu smútok, keď sa proklamovala radosť, mlčanie, keď sa vyžadoval hlasný súhlas. U Rúfusa to bol „smútok z ohrozenej radosti, nie radosť zo smútku“. A mlčanie u neho niekedy znamenalo viac ako slovo. Na rozdiel od iných básnikov, ktorí v záujme vlastného prospechu neraz kľučkovali a zbytočne dávali súdruhovi, čo nebolo súdruhuvo, Rúfus si zachoval vlastnú identitu a nemenil ani svoje básnické výrazivo. To mu najmä od mladších generácií vynieslo výčitku konzervatizmu.

Áno, lipol na tradíciách, konvenovalo mu skôr rurálne ako mestské a ani v najmenšom nepodľahol lákadlám moderny a postmodernity. Ale ak sa u tých druhých postupne strácala ľudská stránka bytia, v Rúfusovej poézii pribúdalo obáv zo straty elementárnych človečích hodnôt v konzumnej spoločnosti - v nápure civilizačného chvatu a záchvatu, ktorý napokon môže priniesť katastrofu ľudstva.

Rúfus vyčítal tieto nebezpečenstvá hádam ešte skôr než environmentalisti, no ani v tomto, ani v inom ohľade nepanikáril, iba múdro vystríhal.

Aj literárni odborníci si spočiatku mysleli, že Rúfusova tvorba, podobne ako Kraskova, nepresiahne dve-tri básnické knižky. Všetci sme sa, chvalabohu, mylili, lebo Rúfus je napriek bázi pred každým vypovedaným slovom autorom niekoľkozväzkového diela. Preukázal

sa dokonca ako vynikajúci esejista, ktorý vie postihnúť literárne javy v ich najhlbšej a najskrytejšej podstate a aj v tom je neopakovateľný.

Pred niekoľkými rokmi vyšla Rúfusovi zbierka Báseň a čas, ktorú sám označil za svoj literárny testament, a uviedol tu citát z inej svojej zbierky:

„Máš ešte so mnou úmysly?

Ak nemusíš, prepusti ma už, odbi od seba.

Táto otázka, adresovaná jeho básni, je už, žiaľ, zodpovedaná.

**Josef Bžoch (Autor je literárny kritik.)
SME**

16.2009

**Kaplického zradilo,
ve chvíli štěstí, srdce**

Praha-právo/Milan Malíček-Pár hodín poté, co se Janu Kaplickému (71) narodila dcera Johanka, se jeho životní příběh uzavřel. Stalo se tak ve středu večer, kdy prožíval nesmírnou radost z narození druhého potomka. Dceru mu dala jeho druhá manželka Eliška Kaplicky Fuchsová (30).

„Jan nás opustil v jednom z nešťastnějších okamžiků svého života, v den, kdy se radoval z narození dcery. Srdce jej zradilo ve chvíli, kdy chtěl tuto radostnou událost oslavit,“ sdělila včera v prohlášení rodina. Podle mluvčího rodiny Radka Zemana byl navečer v podolské porodnici a pak chtěl v pražských Dejvicích oslavit narození dcery. Na ulici Československé armády ho však zastihla nevolnost.

Podle ředitele pražské záchranky Zdeňka Schwarze nejprve zavolal na tishovou linku 155 muž, zřejmě „pejskař“, který tvrdil, že se na ulici válí zřejmě nějaký opilec. Prosil, aby záchranka přijela, neboť ten muž je slušně oblečen a mohl by venku umrznout.

„Dispečerka se od volajícího opakovaně snažila zjistit více informací, jestli ležící muž dýchá, zda je při vědomí, zda s ním komunikuje a zda nemá nějaké krvácení. On to všechno negoval,“ přiblížil včera Právu poslední minutu Kaplického života Schwarz.

„Strážníci, kteří přijeli na místo, volali, že se jim nezdá, že by byl opilý, ale že je nějaký divný a

žádali o příjezd lékaře. Proto jsme vyslali lékařku, a když už byla na cestě, strážníci volali znovu a hlásili, že muž přestal dýchat a oni jej začínají resuscitovat,“ pokračoval Schwarz s tím, že krátce nato dorazila na místo lékařka a pokračovala 40 minut v neúspěšném oživování.

Kaplický byl podle Schwarze v době příjezdu městské policie dokonce ještě při vědomí a dýchal, což také strážníci hlásili záchraně. Teprve poté upadl do bezvědomí a kolem jednadvacáté hodiny zemřel.

Na místě, kde Kaplický zemřel, se objevily květiny a zapálené svíčky.

Jan Kaplický se narodil 18. dubna 1937 v Praze v umělecké rodině - jeho otec byl malíř, sochař a architekt, matka kreslička. Vystudoval Vysokou školu uměleckoprůmyslovou a poté působil na volné noze. Byl podruhé ženatý, z prvního manželství má syna Josefa. S Eliškou, která je o 41 let mladší, se oženil předloni na podzim.

Od emigrace v roce 1968 žil v Británii, kde realizoval většinu svých známých staveb. Tu, na které mu v posledních letech záleželo nejvíce, projekt nové budovy Národní knihovny v Praze, už bohužel nezrealizuje.

PRAGUE CATERING
By Chef Tom Král
416.504.5787
628 QUEEN ST. WEST
WWW.THEPRAGUE.CA
CATERING@THEPRAGUE.CA

Rosti Brankovsky
Broker
Jedinečné služby

Pro prodej:
analýza trhu, obchodního trendu, místa, příprava domu pro prodej.

Pro kupce:
denní zasilání nabídky e-mailem, osobní prohlídka nemovitostí, finanční asistence.

Jsem tu pro vás!
Sutton Group-Bayview Realty Inc. Brokerage
416 483-8000 - direct 416 443-9268
www.brankovsky.com * e-mail: rosti@brankovsky.com

NOVÉ DIVADLO V TORONTĚ UVÁDÍ
klasickou Molièrovu komedii

Chudák manžel

Režie: Zuzana Martinková

Pátek, 20. února 2009 – 8:00 hodin
Sobota, 21. února 2009 – 4:00 a 8:00 hodin
Neděle, 22. února 2009 – 4:00 hodin

Rezervace:
(416) 463-3182 • nove.divadlo@sympatico.ca

Joseph Workman Auditorium
1001 Queen Street West, Toronto

S prodejem a nákupem domů
vám poradí
Luba Henderson

Tel.:416/698-2090

Nejvíce se zabýváme - tím co máme, co už známe

Zachtělo se mi dnes napsat o sněhu: zčásti proto, že navzdory alarmu z globálního oteplování máme tu v Sudbury sněhu víc než jsme měli v posledních deseti letech. Dle odborníků už bylo devět blizzardů, a to nejsme ani v půli ledna. Za druhé mě svědčí ruce, kterými jsem ráno odklídil 20 cm nového prašanu kolem baráku. A za třetí sníh každý zná, zažil a každý nosí v hlavě nějakou sněhovou historku, která je přenosná z jedné hlavy do druhé, a rád bych se ty jiné sněhové historky dozvěděl. Když se každému může něco přihodit, mohlo by to stát i za přečtení komukoliv.

Před víc jak deseti léty, v devadesátých letech, sníh tu padal a padal, až kdosi v sousedství rozšířil fámu, že pod takovou spoustou sněhu by se mohla prolomit střecha.

Krátce potom zabouchali na dveře našeho baráku tři mládenci a nabídli, že za stovku shrnou sníh ze střechy. Odmítl jsem ze šetrnosti jejich nabídku; přešli k sousedovi a za pár minut vylezli na střechu a shrovali sníh od hřebene dolů.

Pozoroval jsem je přes záclonu a rozhodl se, že to provedu sám a stovku si schovám.

Po poledni, když sluníčko trochu ohřálo sníh, jsem přistavil žebřík ke střeše a vyzbrojen lopatou vystoupal jsem na horní příčku žebříku a opřel se lopatou do metrové návěje sněhu. Šlo to jak po

máslu, pomyslel jsem si, a než mi ta myšlenka dozněla v hlavě, pohnula se závěj drobátko podkopaná a smetla mne ze žebříku na zem. Pád na záda do kypřého sněhu mne omráčil a lavina sněhu mne zasykala.

Asi bych tam v bezvědomí umřel a naši mé zmrzlé tělo až na jaře, ale v tom bezvědomí mne probudil hlas mé ženy Evy, která volala „Rost’o! Rost’o!“ Začal jsem sebou škrbat pod tou lavinou směrem ke světlu nade mnou, až se pokrývka prolomila a já popadl dech. Nikdy mi nevonešl vzduch tak sladce před tím ani potom. Rukama jsem si odhrabal trup, posadil se a vstal. Třásl se mi nohy jako z gumy, uviděl jsem Evu, stála tam s hrnkem čaje a zírala. Držel jsem hrnek oběma rukama, tak se mi třásl, a blekotal, co se mi stalo.

Teď už to vypadalo komicky, a ona se smála, i když mi šlo o život. Usvědčilo mne to v názoru, že ženy jsou daleko otrlější než muži.

„Kde máš brýle?“ optala se. Šli jsme je hledat, ale našli jsme je až když sníh koncem února roztál.

Párkrát jsem tu historku vyprávěl, veskrze pod vlivem rozvernosti z alkoholu a zpravidla, když jsem došel k tomu, že Eva svým voláním zaplašila zubatou a zachránila mne před zadušením, vyvolalo to smích, namísto pokory, tak jsem přestal.

Dnes ráno jsem řekl, že bych měl shrnout závěje ze střechy a Eva řekla, že nesmím, protože musí odjet do byznysu a kdo by mne hlídal a případně zachránil?

To brutální odmítnutí mi vylákal z paměti sněhovou historku třicet let starou z mé skautské minulosti ve slavném ostravském turistickém oddílu BVU.

My jsme tehdy tábořili v létě i v zimě, v Beskydách i v Jeseníkách, uměli jsme to. Byl jsem skautům věrný pět let, až do maturity, kdy dívky mne zaujaly více než Seton, woodcraft a společnost odrůstajících mláďenců. Obvykle jsme vyjžděli v pátek odpoledne nebo v sobotu časně ráno vlakem; a protože jsem se učil tančovat a ráno jsem vyspával, vydal jsem se za kamarády odpoledním vlakem. Sněžilo s deštěm, šlapal jsem hlubokým a rozbředlým sněhem na místo srazu, leč nešlo to podle plánu, stmívalo se. Žádný problém pro ostříleného skauta, řekl jsem si namísto paniky, vyhloubil jsem v závěji díru, zalezl do spacáku a spal jako miminko. Když mi fosforové ručičky na hodinkách ukázaly sedm a kolem tma jak v pytli, zkoušel jsem otevřít zip spacáku, ale ten byl zamrzlý. Dýchal jsem na to, otevřel zoubky centimetr po centimetru, ale i můj útek byl zamrzlý a pevný jako sarkofág. Mírná panika z tmy v omezeném prostoru a k tomu trýznivá potřeba močení mi vyjasnilu hlavu. Nejdřív, kde je nahoře a kde dole? Určil jsem, kam padá bota, kterou jsem si sundal a začal bušit do hmoty nahoře. Leč závěj byla vysoká, vzpomněl jsem si, a protože jsem se do díry vsouval ve spacáku nohama napřed, bylo nejslabší místo v té ledové hrobce za mojí hlavou. Nahmatal jsem nůž, který jsem měl vždy v kapse, a začal bodat a olamovat led ve směru za hlavou. Nebylo dost místa na sezení. Nahmatal jsem jedlovou větev, kterou jsem přikryl vchod, spíše vlezl do díry, aby na mne nesněžilo, potil jsem se úsilím a též začal chybět kyslík (to jsem si myslel, ale byla to pouze panika). Na délku ruky jsem hlodal tunýlek ke vzduchu. Konečně jsem propíchnul ledový krunýř té zmrzlé večerní břečky a proužek světla mi ukázal na hodinkách, že je čtvrt na deset. Trocha světla a kyslík mi vrátily rozvahy, shrnul jsem spacák pod kolena, vymočil se pod sebe a velice se mi ulevilo. Do úst jsem vkládal kousky zmrzlého ledu a ohlodával ten tunýlek o průměru ruky do průměru hlavy, pak ramen a konečně po desáté jsem se vysoukal ven z té sněhové rakve. Ach, to bylo blaho být ve stoje. Propocený jako v dešti, chvatně jsem vykopal klackem svůj batoh uložený vedle hrobky, natáhnul svetř na sebe, zabalil spacák a vyrazil poklusem za kamarády.

„Kdes bumloval,“ ptali se, když jsem je dohnal na cestě k nádraží, a svému nejbližšímu jsem pošeptal: „Sbalil jsem holku ve vlaku a zůstal u ní přes noc...“ Bylo nám sedmnáct a hned mi z té erotické fantasmagorie narostl hřebínek. Bylo to lepší než se zpovídat, že jsem zamrzl a uvíznul v jakési sněhové díře. Teď jsem zaslechl divný šramot a zuchnutí pod oknem. Vyšel jsem ven a pod oknem ležela kupa sněhu, která sjela ze střechy. Eva měla pravdu - ten sníh má svůj harmonogram a netřeba tomu pomáhat ze žebříku lopatou. Ale to už každý zná.

Přeji hezký den a všechno dobré!
Ross Firla, Sudbury

***

Došlo e-mailem

Krásná dáma vkročí do lékárny, jde rovnou k magistrůvi a hledic mu přímo do očí klidně říká: „Potřebuji kyanid.“

Lékárník se ptá: „Na co proboha potřebujete kyanid?“

Dáma odpoví: „Jdu otrávit manžela.“ Lékárník vyvalí oči a namítá: „Panebože! Nemůžu Vám dát kyanid na zabití manžela! To je protizákonné! Přijdu o licenci! Oba půjdeme do vězení! V žádném případě NEDOSTANETE kyanid!“

Dáma sáhne do kabelky a ukáže fotografii manžela v posteli s lékárníkovou ženou. Lékárník koukne na obrázek a povídá: „No - to je úplně něco jiného. Neřekla jste, že máte recept.“

***

Nový chemický prvek

objevení nového chemického prvku do aktuální tabulky soustavy prvků
Prvek: ŽENA (Womanium)
Chemická značka: Wo
Atomová hmotnost: 54,6 kg

(přijato dohodu, může se však vyskytovat v rozmezí 40 - 200 kg) **Poločas rozpadu:** průměrně 72 let (podle zacházení až 80-85 let)

Vyskyt: ve větším množství (hlavně v obydlených oblastech)

Fyzikální vlastnosti

1. Povrch obvykle pokryt barevným filmem složeným ze směsi jiných chemických prvků
2. Bod varu velice nízký, na druhou stranu ale mrazné bez jakékoliv známé příčiny
3. Taje při speciálním zacházení
4. Hořká při nesprávném použití
5. Vyskytuje se v různých stavech od panenského kovu až po vytěženou rudu
6. Poddajná při aplikaci tlaku na správném místě
7. Čistý vzorek má v přirozeném stavu růžovou barvu
8. V blízkosti kvalitnějšího vzorku se barva mění na zelenou
9. Vykazuje periodickou nestabilitu v závislosti na lunárním měsíci

Chemické vlastnosti

1. Výborně přitahuje zlato, stříbro a většinu drahých kamenů
2. Absorbují větší množství drahých látek
3. Spontánně exploduje bez předešlého upozornění a jakékoliv známé příčiny
4. Nerozpustná v kapalinách, ale její aktivita se zvyšuje po nasycení alkoholem
5. Ze všech známých prvků nejlépe redukuje peníze až na nulovou úroveň

Běžné použití

1. Dekorativní účely, obzvláště ve sportovních autech
2. Může být dobrou pomůckou při relaxaci
3. Velmi efektivní čistíč

Možná rizika

1. V nezkušených rukou velmi nebezpečná.
2. Je nelegální vlastnit více jak jeden exemplář, je však možné spravovat více exemplářů, které se nacházejí na různých místech a nejsou spolu v přímém kontaktu.
3. Má velký vliv na psychiku člověka, většinou negativní až zničující. Pouze ve výjimečných případech duševně nemocných lidí došlo po přechodnou dobu k mírnému zlepšení jejich zdravotního stavu.

VÝSTRAHA: DLOUHODOBÉ VYSTAVOVÁNÍ SE ÚČINKŮM TOHOTO ELEMENTU JE ŽIVOTU NEBEZPEČNÉ! VŠECHNY ZNÁMÉ PŘÍPADY ZÁVISLÝCH SKONČILY JEJICH SMRTÍ V ABSOLUTNÍ BÍDĚ A CHUDOBĚ DUCHA !!!

***

Pět tajemství fungujícího vztahu

1. Je důležité najít muže, který pomáhá v domácnosti, čas od času uvaří, uklízí a kromě toho má zaměstnání.
2. Je důležité najít muže, který Tě rozesměje.
3. Je důležité najít muže, na kterého se můžeš spolehnout a který nelže
4. Je důležité najít muže, který je dobrý v posteli a má rád sex s tebou
5. Je velmi důležité, aby se tito čtyři muži neznali.

***

Česká a slovenská televize na internetu!

nova prima JOJ 1 2 1 2

Nyní OnlineTV1 v novém!

nový Web, více stanic! větší archiv!

www.onlinetv1.com

Your Connection To Home

onlineTV1.com

www.onlinetv1.com

Do Evropy létám nejraději přes Amsterdam

Každé noviny či periodika, připomínají, že publikovaný text toho či onoho autora nutně nemusí vyjadřovat názor redakce, redaktora, majitele listu. To je sdělení, které, dle mého názoru, zachovává onu svobodu názoru, možnost výměny názorů v duchu těch nejzákladnějších zásad demokracie. Věřím, že i tento list respektuje takové, zcela naprosto logické, zvyklosti. V opačném případě nabízí se připomenutí na cenzuru toho či onoho druhu, vždy ale to fenomenálně ignorující svobodné společnosti, státu, země.

Letím-li to Evropy, snažím se vždy použít linku KLM, s přestupem v Amsterdamu. Je to letiště velmi pěkné a dokonale přehledné. A většinou aerolinka KLM poskytuje velmi pohodlné časy k přestupu do letadla do Prahy.

Se společnost KLM i dnes je let příjemný, obsluha je vzhledem k jídlu dobré, a přímým posledním letu přes Atlantik i dodávka vína byla uspokojivá.

Dneska ráno, když jsem odvezl ženu, více než často žádanou nemocnicí v našem místě, aby vypomohla, ač už je v penzi, aby mohla vyhovět požadavkům (nemocnice), stavěl jsem se, jako často za takových okolností, v jedné kafirně na cestě domů.

Je to místo s příjemným personálem, solidní cenou za vcelku solidní kávu a stojanem, z něhož lze si půjčit několik novin. (Tahle možnost přečíst si u kafe tisk je také důvodem, proč dávám přednost kafirnám, kde je to možné).

Koupil jsem si kávu (v tomto podniku za 1.50 kanadských dolarů) a s novinami *National Post* posadil se ke stolu. Většina obsahu tiskoviny byla věnována Baraku Obamovi a té veleslavné události převzetí prezidentského úřadu USA k níž došlo 20. ledna tohoto roku 2009. Na toto téma bylo a je věnováno v tisku neuvěřitelné množství místa, stejně jako v TV ... ale o tom teď nechci psát. Dle mého názoru všechna ta sláva a všechno to historické mega v tom či onom ohledu. Myslím si, že snad bylo by lépe vyčkat nejméně rok, aby se shledalo, zda naděje v nového prezidenta USA, prvního jiného původu, jsou oprávněné. Přál bych si, aby tomu tak bylo. Nic není více třeba než obnovit prestiž Spojených států amerických. (ač ta je, dle mého názoru, pošramocena ne zcela právem evropskými zeměmi, ale to by bylo thema na další úvahu).

Zmíněný *National Post* přinesl zprávu o tom, že Mr. Wildeers, člen holandského parlamentu, leader *Holandské strany svobody* s devíti křesly v parlamentu, je obžalován a nejspíš bude souzen. Je autorem filmu *Fitna* (viděl jsem), kombinujícím filmové záběry teroristických aktivit s citáty z Koránu. Film jsem viděl a zmíněné citáty si ověřil v Koránu, který mám, vydalo slovník nakladatelství *Penquin*. Vím tedy, o čem je řeč. Mám také záznam řeči pana Wilderse (myslím, že v Kongresu USA) o podcenění nebezpečí islámského fundamentalismu, s varujícím pokazem na to, co se v posledních letech děje v Holandsku).

A docela nedávno, vyslechl jsem si asi hodinový proslov paní B. Gabriel, křesťanky narozené v Libanonu, žijící tam deset let, která z vlastní zkušenosti prožila blaho islámského fundamentalismu. Žije dnes v USA a její osobní zkušenost může se v mnohém lišit od toho, co nám dodává TV zpravodajství stanice CNN.

Ale zpět k události zmíněné v *National Post*, která mi mírně znechutila jinak dobrou kávu.

Z největší pravděpodobnosti pan Wilders bude souzen hlavně za svůj film *Fitna*, publikovaný 27. března 2008, reflektující k několika ze 114 sůr Koránu kombinovaných s výstřihy z tisku a video záznamy drastických teroristických akcí Muslimů (militantních, ale Muslimů nicméně. Dnešní odhad je, že z celkového počtu 1.2 miliard je jich 10 procent. To je značná síla).

Pro toho, kdo události alespoň v mírné míře sleduje, není věru tajemstvím, že právě v Holandsku, kde počet muslimské imigrace je značný, nabízí se jakýsi předobraz toho, jak to může dopadnout kdekoli, kde požadavkům militantních islámských fundamentalistů vláda země (která těmto imigrantům poskytuje nejednu ekonomickou výhodu) je z těch či oněch důvodů (nejspíš strachu z nebezpečných následků, neboť islámský terorista má na život člověka jiný názor nežli našinec, ať Čech, Kanaďan nebo Holanďan) je stále více vyhovováno.

Jen poklidná otázka: který z militantních islámských vyhrožovatelů Západu byl pohnán k soudu? Kdo z nich byl brutálně zavražděn jako filmař slovněho jména (Theo van Gogh před pár lety)?

Ale abych svoje povídání moc neprotahoval. 22. ledna 2009 pan Wilders byl holandským soudem obžalován ze *zločinu nenávisť*.

Ti kdož nejsou schopni komunikace, ti kdož místo argumentů používají bomby upevněné kolem tělíček svých dětí, ti kdož nemají sebemenší smysl pro humor, ti, kdož trpí z těch či oněch důvodů ztrátou bývalé významnosti a snaží se jí získat terorem toho nejbrutálnějšího druhu, ti činí moje rozhodnutí na čí stranu se postavím, velmi jednoduchým.

(Zajímavá statistika: ... ač ta se více týká dnešního konfliktu v Gaze):

Celkový počet Arabů je dnes cca 1,2 miliardy, tedy asi 20 procent světové populace. Zde je počet laureátů Nobelovy ceny za literaturu,

ekonomii, fyziku a to jen do roku roku 1995):

Celkem 7.

Celková světová populace Židů je cca 14 000 000, tedy asi 0.02 procent světové populace (pouhá setina islámské populace): Laureátů Nobelovy ceny ve stejných oblastech a dostejného roku: **celkem 129!**

Dovolím si citovat Benjamina Netanyahu, svého časi izraelského Prime ministra: *Jestliže Arabové by složili dneska zbraně, nebylo by více násilí. Jestliže by dnes Židé složili zbraně, nebylo by více Izraele.*

Tato slova mají dnes mnohem všeobecnější

platnost, než si možná uvědomujeme.

Příklad pana Wilderse to velmi dobře dokumentuje. A vrhá smutné, šedé světlo na tuto evropskou zemi, na její vládu. Na město, jehož letiště mám nejraději k přestupu na cestě do své domoviny (kde se, k mému zklamání, začínají také dít smutné věci s ohledem na čtyřicetiletou historii).

A tak mě napadlo, že bych v Amsterdamu dneska nechtěl žít za žádných okolností.

Zatím snad jenom přestupovat na jeho znamenitě letišti ...

Vladimír Cicha - Vancouver

***

TOČENÝ PRAZDROJ A CZECHVAR V ZÁPADNÍM TORONTU!

Evropská i kanadská kuchyně!

Vyhřívání venkovní patio!

20 točených domácích i dovezených piv!

Large Screen DLP Satellite TV Sport

Wing Nights (Sun/Mon/Wed)

Karaoke (Fridays)

Fiddler's Dell Bar & Grill

Since 1954

Licensed under L.L.B.O.

Joe Karol
(416)767-8882

781 Annette Street
Toronto, Ontario M6S 2E4

Round the Corner or Around the World...

There is NO Load Too Big or Too Small for Us!

We are a leading provider of all-inclusive logistics and distribution solutions with regularly scheduled service between Czech Republic and North America.

We also offer local residential and commercial moving in Toronto and surrounding areas or anywhere within North America.

We offer a free on-site consultation, to help you address any packing, moving and storage concerns. Fully insured, we make any move & storage a breeze!

Planning to move?
Need a short-term storage?

Call Luba at: 905-361-2743

TRANS-COM TRANSPORT LTD.

1260 Kamato Road
Mississauga, ON L4W 1Y1
Fax: (905) 361-2753
Email: sales@tct-ltd.com
www.tct-ltd.com

Freska o živote (a nielen emigrantskom)

Voľný záznam z besedy s dramatikom MUDr. Viliamom Klimáčkom a herečkou Evou Rysovou, ktorá prebehla 11 januára t.r. po úspešnej svetovej premiére hry Horúce leto 68. Celé dielo je poskladané z približne tridsiatich príbehov ľudí, ktorí emigrovali po auguste 1968 a z autorovej osobnej skúsenosti so svojim bratom, ktorý odišiel do Západného Nemecka a tam zomrel. Postava gitaristu je venovaná práve jemu. Pred necelými dvoma rokmi dr. Klimáček prišiel, na pozvanie reverenda Tótha do Toronta, kde počúval životné osudy ľudí, ktorí odišli zo svojej krajiny plnej škaredých, hoci údajne spriatelenejších, tankov do neistej budúcnosti.

Nechajme však hovoriť Viliama Klimáčka: Pýtate sa ma na moju údajne sloniu pamäť, ako som si dokázal zapamätať všetky tie príbehy. Musím pripomenúť, že som medik a zapamätať si dvojväzkovú učebnicu anatómie nie je vôbec maličkosť, čiže mám určitý tréning. Musím sa však priznať, že vždy večer pred spaním som si vypočítané zapísal. Pôvodne som chcel zahrnúť všetky emigračné vlny od medzivojnovkej cez povojnovú, 48. rok, 68. a neskôr. Predstavoval som si to ako akýsi spoločný piknik, inšpirovaný Československým dňom na Masaryktowne, kde viacero emigračných generácií spolu komunikuje. Musel som to však dosť zúžiť, pretože Torontské slovenské divadlo nemá toľko hercov. Je to skôr výzva pre veľké kamenné divadlá, ktoré disponujú profesionálnym súborom, minimálne trojgeneračným.

Eva Rysová: Problematika emigrácie sa ma dosť osobne dotýka, pretože môj jediný syn s rodinou žije práve tu, v

EVA RYSOVÁ A VILIAM KLIMÁČEK

kanadskom Vancouveri, takže celkom chápem traumatizujúce momenty roztrhnutých rodín. Som veľmi šťastná, že som mala možnosť zahrať si postavu Anny, hoci som vôbec netušila do čoho idem. Profesionálne divadlá skúšajú 4-5 hodín denne, počas generálkového týždňa dvakrát denne. Tu tomu tak nebolo, pretože všetci účinkujúci majú svoje zamestnania a až potom divadlo. O to väčší obdivujem ich nadšenie a zápal. Dosť som sa obávala dlhých monológov hlavne kvôli nedostatku času na poriadne nastudovanie. Všetko však našťastie dopadlo dobre.

Viliam Klimáček: Pred tými 25 rokmi, keď som založil malé divadlo *Gunagu*, ktoré jestvuje doposiaľ, som bol mladý a domýšľavý. Hral som na scéne, ba aj na saxofón. Časom som sa stal kritickejšim a prestal som hrať. Našťastie máme tam samých vynikajúcich hercov a herečky, absolventov hereckých škôl, či už v Prahe, alebo v Bratislave. Keby som mal ja hrať postavu Anny, mala by tam asi tri vety. S ohľadom sám na seba by som musel škrtat' a škrtat'. Som predsa autor. V minulosti sa to stalo neraz.

Otázka z publika: Prečo ste vymenili povolanie lekára za dramatika?

VK: Medicíny som sa nevzdal ľahko. Venoval som sa jej desať rokov. Počas štúdia sme mali na škole malé amatérské divadlo, hrávali sme prevažne hry Voskovca a Wericha.

MILAN DARUĽA A ROMAN KOZÁK

Úroveň nebola ktovie aká, mne to však zachutilo. Po škole, ako každý občan socialistického Československa mužského pohlavia, viac alebo menej zdravý, som bol nútený ísť na vojnu. Našťastie, ako absolvent vysokej školy iba na rok. Ako vojenský doktor. A tam som mal kamaráta Ivana Mizeru, ktorý v súčasnosti žije tu, v kanadskom Edmontone a usúdili sme, že musíme založiť divadlo, ako únik pred realitou, aby sme vôbec prežili. Vo vinárni sme vymýšľali meno a tak vzniklo *Gunagu*. Nikto doteraz poriadne nevie, čo to znamená, hoci jestvuje mnoho logických vysvetlení. Začali sme hrou, podľa znamenitého predstavenia Voskovca a Wericha *Vest pocket revue*. Pesničky boli parodizované častušky z 50-tich rokov a tak, ako VW zosmiešňovali vtedy populárneho a hraného Ibsena, my sme si podali význačného socialistického

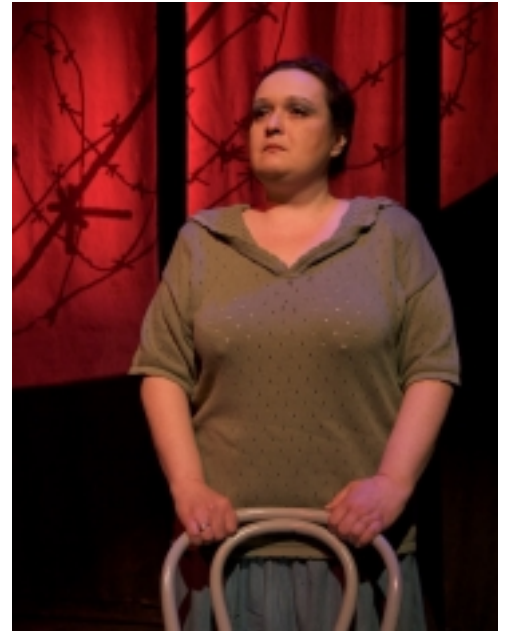
ZDEŇKA DARUĽOVÁ, DUŠAN TÓTH A HANA VALUŠOVÁ-MOISÉ

dramatika Soloviča. Bola to úžasná sranda, hoci trochu nebezpečná. Divácky úspech bol nevidaný. Predpokladali sme, že odohráme zopár repríz, potom to celé zabalíme a

rozídeme sa každý po svojom. Nestalo sa tak. Zachutilo nám to a odvtedy, za tých 25 rokov, sme urobili ďalších 50 hier. Keďže sa celkom dário, musel som sa rozhodnúť, či chcem byť najlepší doktor medzi hercami, alebo najlepší herec medzi lekármi. Divadlo zvíťazilo.

Ďalšia otázka: Fascinovalo ma, ako ste pochopili emigrantov, pretože ľudia, či už v Čechách, alebo na Slovensku príliš nechápu čím všetkým sme tu museli prejsť. Ak tomu dobre rozumiem, tak sa s touto hrou chystáte aj na Slovensko, prípadne do Čiech. Myslíte si, že pomôže zmeniť chápanie ľudí, ktorí zostali a konečne uznajú, že ani my sme tu nemali na ružiach ustlané?

VK: Myslím si, že nijaké umenie nedokáže nič zmeniť alebo

ZUZKA MARTINKOVÁ-ZNÁŠIK

zlepšiť. Treba však skúšať. Umenie zaujíma tak asi jedno promile civilizácie. Verím však, že prídu ústretoví a vnímaví diváci, ktorí niečo pochopia a bude ich to zaujímať. *Horúce leto* je v podstate hra o emigrantoch a váš súbor to, viac-menej na vlastné náklady, príde ukázať ľuďom, ktorí zostali. Zhodou okolností to bude výborná spojená nádoba s mojou ďalšou hrou so zlovestným názvom *Komunizmus*, ktorá mala premiéru približne pred poltruha mesiacom v bratislavskom divadle Aréna a je o ľuďoch, ktorí sa rozhodli zostať. A takisto to nebolo ľahké. Táto hra na Slovensku spôsobuje obrovské emócie a napriek tomu, že slovenský divák je cynický, niekoľko ľudí sa mi v slzách priznalo, že prešli čímsi podobným. Rafinovaný nátlak ŠTB, donucovanie k spolupráci a mnoho iných veľmi nepríjemných vecí.

Ako sa vás dotkli, prípadne ovplyvnili vypočítané príbehy?

VK: Ťažko hovoriť o nejakom ovplyvnení. Keď som sem prišiel po prvý raz, mal som pocit čohosi veľmi autentického. Ľudia sa úplne prirodzene rozhovorili, úžasne sa otvorili a uvoľnili. Našťastie nenastali rozpačité odmlky, prípadne trapné ticho. Veľmi ma dojala tá dôvera a tak som si povedal, hoci to znie ako fráza, že týchto ľudí nesmiem sklamať. Dlho som nevedel ako tento bohatý materiál spracujem. Pre tvorivého človeka sú to muky, keď vie čo, ale nevie ako. Rád používam známu Michelangelovu metaforu, kde hovorí, že keď sa pozrie na kameň, už v ňom vidí Dávida. Vedel som celkom iste, že si to tú formu samo nájde, jednoducho si ju vypýta. Aj sa tak stalo a ja som bol ten najšťastnejší človek na svete a už to išlo samo. A ako sa ma to dotklo? Možno ma to naučilo určitej pokore a som vďačný, že som nemusel prejsť tým, čím ste prešli mnohí z vás. A utvrdilo ma to v tom, že napriek zlým a ťažkým okolnostiam človek zostane človekom a dokáže slušne a zmysluplne prežiť. V tomto zmysle ma to akosi ľudsky posunulo. Ja som už taký divný optimista.

Dovolil som si voľne prepísať záznam z besedy s hosťujúcimi umelcami. Na záver hádam len toľko, že diváci, ktorí prišli na predstavenie neľutovali. Práve naopak. Napriek tomu, že dr. Klimáček správne zdôrazňuje, že absolútne nijaké umenie nedokáže nič zmeniť, či zlepšiť, treba umenie robiť a konzumovať. Videli sme hru, ktorá sa nás bytostne dotkla a o to ide. Pretože odpovede na všetky otázky aj tak nejestvujú.

Ivan Znášik
Foto: Yuri Dojč

AKTÉRI HRY HORÚCE LÉTO 68

Sokolské dědictví

Přes rostoucí intenzitu generačního zapomínání, většina Čechů a Slováků si dosud zachovává jakési povědomí o sokolství. Víme, že Sokol vznikl v Praze v druhé polovině 19. století (1862), že byl inspirován řeckým ideálem "kalokagathie" (někdy vyjadřovaným heslem zdraví - síla - krása), že se vznikem měli něco společného Tyrš a Fügner, že většina československých legionářů v první světové válce byla odchovanci Sokola, že nacisté uvězňili většinu sokolských vůdců (z tisíce vůdců, uvězněných v Osvětimi, jen 68 válek přežilo), že komunistům se málem podařilo pohřbit duchovní podstatu sokolství...

Ti z nás, kteří jsme úžeji spjati s historií této organizace, která měla tak masivní vliv na život celého národa, si možná vzpomene, že v devíti světových gymnastických soutěžích mezi lety 1903 a 1938 se Sokol umístil jako družstvo na prvním místě sedmkrát a dvakrát na druhém místě; že v soutěži jednotlivců v individuálních disciplínách Sokol získal ošatku cen (první a třetí místo v roce 1907, druhé místo v roce 1909, první, druhé a třetí místo v roce 1911, první místo v roce 1922, druhé a třetí místo v roce 1926, druhé a třetí místo v roce 1930, druhé místo v roce 1934 a první a druhé místo v roce 1938) - dodnes se pamatují, s jakým napětím jsme sledovali výkony Aloise Hudce, který získal světové mistrovství na náradí v roce 1931, šestnáct let obhájoval svůj titul na kruzích a na berlínské olympiádě v roce 1936 ("doufám", že v přítomnosti Adolfa Hitlera) vyhrál zlatou olympijskou medaili. A nebyli to jen muži, kteří šířili slávu československého tělocviku: ženy poprvé soutěžily v roce 1934 a získaly první cenu jako družstvo i v individuálních disciplínách. V roce 1938 se sokolské ženské družstvo umístilo první a v individuálních disciplínách sokolské ženy obsadily první tři místa...

I na to jsem dost starý, abych si alespoň mlhavě pamatoval onu nejelegantnější ze všech korunovaných i nekorunovaných hlav té doby (dokonce na koni), Tomáše Masaryka. A se všemi, kterým bylo dopřáno vystoupit na poúnorovém sletě, sdílím hřejivý pocit, že jsme do jednoho, bez povelu, odvrátili hlavu od samozvanců, usazených na tribuně na Staroměstském náměstí. A tak jsem si myslil, že není mnoho, co bych o Sokolu nevěděl. Až do 20. listopadu 2008.

Ten den jsem se zúčastnil přednášky Jana Waldaufa na téma „Sokolské Pluky stráže svobody“. Večer řídil Lubomír Hykel a v sále bylo jen několik desítek posluchačů. Škoda, byla to jedna z nejobjevnějších přednášek, které jsem slyšel a pro všechny z nás odhalila další vznešenou kapitolu sokolské historie. Zdrojem Waldaufových informací byla kniha Zdeňka Kárníka „České země v éře první republiky“, „Říjen 1918“ od Adolfa Klimka a diplomová práce Josefa Hovorky z roku 1991 „Zajišťování území Slovenska v letech 1918 - 1919“, doplněno informacemi z různých sokolských publikací a dvou svazků kroniky pluků Jaroslava Rýšavého (první vyšel v roce 1938 a druhý v roce 1947). K vydání dalších svazků již nedošlo.

Text, který následuje, je buď přesnou citací, nebo parafrází Waldaufových slov:

28. října 1918 byla v Praze vyhlášena Československá republika. Jedním z nejdůležitějších problémů bylo převzetí státní moci, která v té době spočívala v rukou zemského vojenského velitelství, jehož hlavním velitelem byl polní podmaršálek a generál pěchoty Pavel Kestřánek, staničním velitelem Prahy byl generál Zanantoni. Pražská posádka sestávala v té době z Maďarů, Rumunů a Němců, příslušníků 73. pěšího chebského pluku. České pluky byly na frontě, jejich náhradní útvary v Alpších zemích nebo v Maďarsku. Z českých vojáků byli v Praze jen ranění, invalidé, dovolenci z front, zběhové a političtí vězni. Z těchto dezorganizovaných jedinců se tvořily první československé oddíly: 29. října to byla četa námořníků a první strážní setnina, 31. října došlo k ustavení prvního čs. dobrovolného pluku a prvního dělostřeleckého pluku, a 4.

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 10

Nesem vám noviny, poslouchejte...

Na Vánoce domů snadno a pohodlně přes New York

PRAHA od 841 CAD*

BRNO od 948 CAD*

OSTRAVA od 951 CAD*

Letenky si můžete rezervovat u svých obvyklých prodejců a také na nonstop infolince Českých aerolinií v češtině (866) 293-8702.

* Cena včetně tax a poplatků, nabídka je omezena kapacitou, podmínky tarifu získáte při rezervaci.

www.czechairlines.com

Seznam dárců na tiskový fond za období 10. 1. 2008 - 23. 1. 2009

BÁBEL MIRO 10.00
BALABÁN-POMMIER HANA 10.00
ČESKOSLOVENSKÝ BAPT. SBOR 150.00
BEČKOVÁ JARMILA 10.00
BRANKOVSKÁ V. 10.00
BUBÁK VĚRA 10.00
DIAN JANA 10.00
DVORSKÝ JARO 12.00
FALTÝNEK ALEX 20.00
FIRLA ROSS 32.00
FREUND JOHN 20.00
GABÁNEK CHARLES 50.00
HALBICH N. 2.00
HEGER PETER 10.00
HEJNÁ EMILIE 5.00
JANOUCHEK KAREL 10.00
KADLEC KARLA 10.00
KAŠPAR DRAHOSLAVA 20.00
KAZÍK MARGITA 22.00
KERNEY G. 10.00
KIROVÁ M. 2.00
KOČÍ KAREL 10.00

KRAJNÝ M. 250.00
KRÁL PAVEL 100.00
KRONDL MAGDALENA 22.00
KUPISZ E. 10.00
LANDA VAVŘINEC 20.00
LAUŠMAN JIRINA 20.00
LEDESKÝ EUGENIE A. 40.00
LEGIERSKÁ NATAŠA 10.00
LEV M. 10.00
LNĚNIČKA JOSEF 25.00
MALÁČEK ZDENĚK 5.00
MAŠTALÝR RUDOLF 20.00
MATĚJOVIČ JAN 220.00
MEJZR IVO 22.00
MENŠÍK VLASTA 50.00
MRAZOVA HANA 5.00
NEUMANN A. O. 57.00
NOVÁK EVA 10.00
ORŠOVÝ MIROSLAV 10.00
DR. PELNÁŘ PŘEMYSL 10.00
DR. PRCHAL JAROSLAV
památka E. KOUKOLOVÉ 100.00

PROKŮPEK ZD. 22.00
RAK L. 22.00
ROHN BLANKA 10.00
ROUS VĚRA 10.00
RYDLO DAGMAR 15.00
SEP MILAN 10.00
ŠRAM IGOR 5.00
ŠUCHMA MILOŠ 35.00
TÁBORSKÝ VÁCLAV 20.00
TALSKÝ N.G. 10.00
THEN ED 50.00
TICHÝ VICTOR 22.00
TMEJ J. 25.00
TOCHOR EVA 20.00
TROBL VLASTA 20.00
VESELÁ KVETA 5.00
VESELÝ ANNA 5.00
VETIŠKA FRANTIŠEK 10.00
VIEZNER E. 120.00
VRÁNA V. J. 10.00
ZÁBĚHLICKÝ JAROMÍR & MARIA 10.00
DR. ZACAL G. 5.00
ZAVORAL V. 10.00
ZEMAN ALEŠ 5.00
ZEMÁNEK J. 5.00
ZIEGLER K. 20.00

30.1. -28. 2. 2009

Eugen Suchoň - život a dielo Latitude 44 Gallery
2900 Dundas St. W.

Zahájení výstavy je v piatok 30. 1. 2009 o 18 hod.

Bude promítnut dokument *Storočnica*nabízí premiérově druhou řadu
oblíbeného seriálu**HOP NEBO TROP II**s hrdiny sice trochu staršími nicméně stále
stejně hravými v nových dobrodružstvích.
Napínavý detektivní příběh s M. Kňazkem**V HLAVNÍ ROLI**z televizního prostředí, jehož děj se prolétá s
životem.

A MNOHO dalších filmů a pohádek.

Podporujte legální obchod!

Na základě autorských smluv mnoho nových filmů, TV
seriálů a zábavných pořadů dovezla a Vám nabízí
vyhradně firma:

VIDEO EL CANADA

583 William Street, London, Ont. N6B 3E8

Tel.: (519) 434-9939; Fax: (519) 434-8182

E-mail: video.el@videocanada.com

www.videocanada.com

http://www.videocanada.com

Maria Gabánková

kresby, malby, portréty

416/535-8063

E-mail: gabankova@paintinggalleries.net

www.paintinggalleries.net

Poštovní adresa:

P.O. Box 176, Station E., Toronto, ON M6H 4E2

POKRAČOVÁNÍ ZE STR. 9

listopadu byl ustaven první dobrovolnický pluk.

Ve strážních setninách byli z části vojáci ukázněni, ale mnohem více bylo těch, kteří hledali jen zaopatření. Místo služby chodili jen pro žold a menáž. Jejich nespolehlivost lícil na jedné schůzi Národního výboru dr. Scheiner: „Ráno jsem potřeboval na stráž k jednomu vlaku s vojenským materiálem do Vršovic 26 mužů. K menáži mně jich denně přichází dva tisíce, ale těch 26 jsem sháněl celé dopoledne. Ke dvanácté hodině jsem jich měl třináct a vypravil jsem je. Do Vršovic však došel jen jediný a ten došel proto, že tam má rodinu a šel tedy k ní - ostatní se rozutekli cestou. Teprve koncem listopadu, v prosinci a v prvních měsících roku 1919 se vraceli jednotlivci a celé české útvary z Rakouska, z Maďarska a z front. Vraceli se také italská a francouzští legionáři a teprve pak se mohly postupně tvořit první řádné jednotky čs. armády.“

V den vyhlášení republiky, 28. října 1918, neexistoval žádný vládní orgán, který by byl schopen převzít státní moc od rakouského zemského vojenského velitelství a který by mohl zajistit pořádek ve státě a bezpečnost jeho obyvatel. Jediná organizace, která toho byla schopna, byl Sokol. Národní výbor proto pověřil svého člena zastupitelstva, starostu české obce sokolské (ČOS), dr. Josefa Scheinera, zřizováním branné moci čs. státu.

Prvním činem bylo ustavení sokolských Národních strážů. Na výzvu starosty dr. Scheinera se během odpoledne 28. října shromáždili v pražských sokolovnách příslušníci Sokola, muži a dorostenci, většinou v sokolských krojích. Byly jim přiděleny úkoly a večer se již rozcházely do pražských ulic první hlídky Národní stráže, které měly zajistit, aby převrat probíhal i nadále spořádaně, bez drancování, násilností a bez krveprolití. Ještě večer 28. října bylo ustaveno ústřední vedení Národní stráže na Staroměstské radnici a jeho velitelem byl ustanoven náčelník ČOS Jindřich Vaníček. Během následujících dvou dnů byly Národní stráže ustaveny také v dalších městech. Hlídaly všechny úřady, kasárna, skladiště, nádraží a jiné veřejné budovy. Národní výbor také pomocí sokolstva ovládl situaci v Praze a na venkově. Do Národních strážů se pak také hlásili členové Dělnických tělocvičných jednot (DTJ), Střelci, Orlové, hasiči, studenti a skauti.

Převzetí vojenské moci nebylo vždy snadné: v Praze se generál Kestřanek bránil vyjednáváním poukazem, že bez svolení vídeňského ministra války nemůže vydat vojenskou moc z ruky. Když však uviděl, jak sokolské oddíly vnikly v noci do budovy, obsadily její schodiště a nádvoří, svolil k vyjednávání. Sokolové také mezitím již odzbrojovali maďarské, německé a rumunské vojáky.

Příští den, 29. října, byla nad Pražským hradem vztyčena československá - tehdy ještě červeno-bílá - vlajka. Stráž na Hradě zaujaly sokolské hlídky. Prvního prosince došlo k demonstraci pražských Němců, studentů a demobilizovaných důstojníků, kteří se vyrojili z Německého domu a z chodníků od Prašné brány k Můstku, provolávali různá hesla, zpívali nacionální písně a pokřikovali na Čechy. Zpráva o demonstraci přivolala na Příkopy, kde došlo na mnoha místech k potyčkám, sokolské stráže, které vyprostitly provokatéry z rukou Pražanů, z nichž někteří začali roztloukat německé nápisy nad obchody a chtěli demolovat Německý dům. Podobně byly chráněny objekty i jinde. Tak v Brně došlo k různým šarvátkám a hrozily krvavé národnostní srážky. Pamětníci vyzvedávali zásluhy sokolských strážných hlídek a německý konzul Wewer ve své zprávě zdůraznil, že „za zachování klidu ve městě třeba poděkovat skvělé disciplíně Sokolů.“

5. ledna 1919 radikálové, včetně bolševiků, zabírali velkostatky a rabovali obchody - na Žižkově obsadili tržnici a přilehlé obchody. Setnina pluku Stráže svobody docílila taktickým způsobem vyklizení tržnice i ulic. K podobnému incidentu došlo v Kralupech nad Vltavou. I tam úspěšně zasáhli Sokolové.

Jestliže ustavení republiky bylo nadšeně přivítáno českým obyvatelstvem, nebylo tomu tak v oblastech s převážně německým obyvatelstvem. Již 29. října 1918 Němci proklamovali - s odvoláním na Wilsonem vyhlášené právo na sebeurčení národů - vznik tak zvané provincie Deutschböhmen a nezávislých útvary Sudetenland a Böhmerwald, zatímco vídeňský parlament se snažil udržet co nejvíce území zvláště na Moravě (Deutsch-Österreich). Ale nejobtížnější situace byla na Slovensku. Byla sice ustavena Slovenská národní rada, ale telegrafní, poštovní a železniční spoje byly ovládnuty Maďary, jejichž vláda se domnívala, že Maďarsku bude zachována většina území Uherska, včetně Slovenska. Poněvadž na Slovensku neexistovaly žádné jednotky, převrat musel být vyhlášen v Praze. Jak zoufalá byla situace na Slovensku, ukazuje telegram, který 2. února 1919 obdržel od bratislavského župana Zocha starosta ČOS dr. Scheiner, v němž Zoch žádal vyslání Sokolů do Bratislavy. Na jedinou výzvu uveřejněnou v Českém slově se okamžitě přihlásilo 1200 Sokolů z Prahy, 880 z českého venkova a 400 z Moravy, kteří hned v sokolských krojích odjeli do Bratislavy. Župan Zoch ve svém poděkování Sokolům uvedl: „Vedomie, že za nami stojí 2.000 Sokolov, zpôsobilo, že diabolský nápor nepriateľa bol zlomený. Sokolom ich ocbotu a obetavosť slovenský ľud nikdy nezabudne a ostane nám ich bratislavské chovanie vždy vzorom národnej obetavosti a ukazovnosti.“ V březnu 1919 byla v Maďarsku vyhlášena sovětská republika. Její vojsko vpadlo v květnu na Slovensko a obsadilo značnou část jeho území, ale bylo Sokoly a čs. vojenskými jednotkami (včetně vracejících se legionářů) donuceno k ústupu.

Soudobý kronikář popsal tehdejší úlohu Sokola takto: „Sokolstvo přijímalo obtížné úkoly v Praze i po celé zemi s jistotou, která budila obdiv i malomyslnost odpůrců. Sokol odzbrojoval cizí vojsko, zachraňoval uprostřed německého území milionová skladiště oděvů, obuvi, zbroje i stříliva, střežil nepřátele našeho mladého státu, odhaloval skladiště zatajovaného zboží a zachraňoval jeho rozvlečení, střežil umělecké sbírky, hlídal kasárna, továrny, zbrojnice, nádraží, železniční tratě, chytal podvodníky, lupiče, provokatéry, bděl ve dne i v noci nad klidem v ulicích. Změnil se z nadšeného idealisty v střizlivého strážce pořádku.“

Odmítám věřit, že organizace s takovou minulostí skončila svoji historickou roli jako služka komunismu, roli, kterou vedení komunisty dosazené, proti vůli členstva, krátce hrálo během jedné fáze režimu.

Josef Čermák

***

Z pohádky do pohádky

24. ledna se v hale kostela Sv. Václava konaly pravidelné sokolské Šibřinky. Vyvrcholením večera je volba nejlepších masek. Srdečný dík patří také několika obětavým Sokolům a Sokolkám za přípravu večera i výběrného jídla a českých moučníků.

At se venku třeba čerti žení, parta kitchenerských Sokolů nikdy nevynechá. Navíc přijdou v originálních a nápaditých maskách. Odnášejí si proto opět první cenu - tentokrát za Karkulku s vlkem (manželé Kargerovi, úplně vlevo a uprostřed). Druhou cenu dostal černokněžnický pár.

Foto a text: B. Sherrifová

Dává vaše Straka více mléka než naše Hnědka? (a také poděkování čtenářům Nového domova)

K blaženě době dětství patřilo (alespoň v mém čase) i klukovské vytahování: můj tatínek je větší než tvůj tatínek; můj tatínek by tvého tatínka zmlátil; naše kráva je chytřejší než vaše kráva. Potřeba „vytahovat se“ (nebo, chcete-li, posilovat své sebevědomí) není omezena na dětství. Jde s námi většinu života, snad až do chvíle, kdy stárí zveiduje všechny hodnoty a kdy dojdeme k názoru, že jediný člověk, s nímž má smysl soutěžit jsme my sami. Ani není omezena pouze na nás. Zahnuje i organizace, jichž jsme členy nebo které nás platí. Čím vyšší je jejich reputace, tím větší je i naše sebevědomí.

Takověhle i jiné nehluboké (skoro hravě) myšlenky mi létaly hlavou, když jsem byl upozorněn na větu v článku Věry Kohoutové o vánoční večeři na Masaryktownu v Novém domově ze 17. prosince 2008, že Masarykův ústav je „nejpočetnější“ československou emigrantskou organizací v Kanadě (něco podobného - i když trochu skromnějšího, ale pořád ještě neskromného - prohlásila při nedávné návštěvě české ministryně Džamily Stehlikové i paní Alena Kottová, která Masarykův ústav označila za „vůdčí“ krajskou organizaci). 15. ledna 2009 prezident Masarykova ústavu Robert Tmej v televizi označil orgán ústavu, Nový domov, za nejlepší krajský časopis nejen v Kanadě, ale možná na celém světě s výjimkou Československa, a v prvním letošním čísle Nového domova věstil (dokonce v jazyce, který neovládá) slavnou budoucnost Masaryktownu. Bez ohledu na okolnosti bych si přál, aby měl pravdu, alespoň do stejné míry jako Libuše s Prahou...

Rád Masarykovu ústavu přiznávám zásluhy za všechno, co dobrého jeho členové za pěkných pár desítek let jeho trvání vykonali, a nebylo toho málo, hlavně v oblasti jazyka a kultury. 2. července 1989 byl na Masaryktownu zásluhou Františka Ottý, jeho ženy Edušky a dalších členů K-231 odhalen památník obětem komunismu, dílo Josefa Randy. V posledních několika letech nejzáslušnější službou ústavu krajské komunitě byly (vedle vydávání Nového domova) koncertní Nokturna, organizovaná Dr. Milošem Krajným. Kolik má dnes Masarykův ústav členů? Robert Tmej v televizi uvedl, že někdy přes dvě stě a jindy jen kolem stovky. Podle mých informací na loňské valné hromadě, již se zúčastnilo něco přes dvacet osob, ústav vykazoval kolem šedesáti členů. Koncem minulého roku se na moji prosbu přihlásilo 20 členů. Činnost Masarykova ústavu je do určité míry omezena jeho designací jako kanadská charitativní organizace.

Je nepochybně řada organizací, v Torontu i jinde, které počtem členů i rozsahem činnosti (stačí projít kalendář krajských podniků) předčí Masarykův ústav: Sokol, Kostel sv. Václava... Ale Masarykův ústav se, myslím, chce měřit s Českým a Slovenským sdružením v Kanadě. Dvě sféry, které si říkají o srovnání, je oblast a rozsah působnosti a samozřejmě členská základna. Masarykův ústav je lokální torontská organizace, jejíž činnost je omezena na kulturní a sociální činnost; České a Slovenské sdružení je celokanadská nezisková organizace, která je mluvčím krajanů v celé Kanadě. V podstatě dítě Mnichova, tato organizace měla na vrcholu své činnosti během druhé světové války 91 odboček a 6.500 členů. A i dnes odhaduji počet členů Sdružení na desetinásobek členů Masarykova ústavu.

Zlatý věk Masarykova ústavu skončil (prozatím) v roce 2003, kdy Jan J. Trávníček - po dvaceti letech obětavé práce - odešel na odpočinek. Pak se rychle vystřídal několik předsedů, poslední, Robert Tmej, byl zvolen před rokem. Byla učiněna rozhodnutí, která krajská veřejnost nepřijala s obdivem (což samozřejmě neznamená, že zodpovědnost je výlučně na jedné straně): ne právě přátelský rozchod s Věrou Rollerovou; propuštění dvou zaměstnanců, Julie Novotné a Martina Rezka; propuštění dvou učitelů, které našim dětem daly desítky roků práce, Anny Machové a Ludmily Čárkové, uprostřed školního roku; dopis Aleny Kottové Dr. Miloši Krajnému (příloha), který vedl k přemístění koncertů Nokturne do kostela sv. Václava; odchod redaktora Nového domova, Jana Rotbauera; odmítnutí uveřejnit článek Aleše Březiny, který se bránil nařčením v úvodníku Nového domova. Dalším důkazem odtržení MMI od krajského života byla nedávná podpora památníku obětem komunismu se strany MMI. Zřejmě bohužel MMI nesledoval vývoj kolem této důležité iniciativy během posledního roku, protože (věřím, že nevědomky) podpořil oficiálním dopisem paralelní projekt podporovaný odstěpeneckou skupinou, která se postavila proti původnímu projektu, kterému čtené organizace, včetně našich, a především Zuzana

Srovnání MMI a ČSSK

Několik fakt: Masarykův ústav je lokální torontská organizace, jejíž činnost je omezena na kulturní a sociální činnost; České a slovenské sdružení je celokanadská nezisková organizace, která je mluvčím krajanů v celé Kanadě. V podstatě dítě Mnichova, tato organizace - původně známá jako National Alliance of Slovaks, Czechs and Carpathian Ruthenians, pak Czechoslovak National Alliance of Canada, potom Czechoslovak National Association of Canada a dnes Czech and Slovak Association of Canada - se zrodila z pomnichovského hněvu krajanů v Kanadě, z demonstrací v Belmont Parku (organizovaných čtyřmi organizacemi, Slovak Cultural Association, Czech Cultural Group, Sokol a Czechoslovak Supportive Association); a v Montrealu (2. října 1938), již se zúčastnilo kolem 4000 lidí, na kongresech v Montrealu 30. dubna 1939 a v Torontu 24. a 25. června 1939. Monumentální úsilí Sdružení během druhé světové války, zvláště díky generálnímu tajemníku sdružení, Karlu Buzkovi (jehož cesta po Kanadě se slovenským zástupcem Petrem Klimkem, patří mezi legendy naší kanadské minulosti), vedlo po válce senátora Vojtu Beneše k tomuto ocenění: „Je stejně zásluhou čs. diplomatických zástupců (Benešovy vlády, pozn. autora) jako Czechoslovak National Alliance of Canada, že je dnes v Kanadě sotva vesnice, kde by neslyšeli o Československu a noviny, které by nás nepodporovaly.“ A bylo zásluhou především Sdružení, že Benešova vláda v exilu byla první, kterou Kanada uznala. Sdružení tehdy mělo 91 odboček a 6500 členů. Ale ani činnost Sdružení po únorovém puči není důvodem k hanbě: jen pomoc uprchlíkům, nejen v táborech, ale i po jejich příchodu do Kanady, organizovaná v Torontu Dámským odborem Sdružení, založeném na podzim 1960, a postupně výborně vedené Ruth Petříčkovou, Ericou Vieznerovou a Blankou Rohnovou (v Montrealu Olgou Velanovou a Viktorem Zichou) si v historii krajské Kanady zaslouží vlastní kapitolu. Stejně jako sbírky na oběti povodní a ve Vancouveru ještě zvláštní akce Jiřího Macka (vždycky, když se zmíním o několika vůdčích krajanech, mám pocit viny vůči stovkám a tisícům nejmenovaných), demonstrace proti komunistickému režimu, akce na podporu demokratických sil v Československu... A i dnes má Sdružení mnohonásobně vyšší počet členů než Masarykův ústav.

Josef Čermák

***

MASARYKOVÁ NĚZISKOVÁ ORGANIZACE INCORPORATED
 49th St. #208
 Dear Dr. Křípky:

In preparation for the next season of Nokturne, the MMI board requests the following sales report. Please provide for each of the budget and season's activities to the board by May 31st, 2009.

RE: NOKTURNĚ AT MASARYKTOWN
 Season 2008-2009

- 1) Musical performances will run according to the schedule approved by the board for a total of 8 shows.
- 2) All performances will take place in Prague Restaurant in Metropolitan Hotel (100 King St. West) from 7:00 - 11:00 PM.
- 3) There will be a variety of musical genres, through the emphasis will be on classical music.
- 4) The concert series will offer one concert per month in September, November, January, February, March, April.
- 5) The selection of artists will include in Canada or Slovakia. Canadian artists performing either live or on tape must be made up of at least 50% of the performers.
- 6) There will be no repetition of artists. Artist performing at the same venue during the season will be limited to 2 appearances.
- 7) Plan of Concerts for the 2008-2009 season must be presented to the board by 31st of May 2008.
- 8) It is requested that the artist fee has a maximum of \$1500.00. The performer must perform for at least 2 hours of entertainment. No additional costs to the performer are specified.
- 9) The performer will receive two dinner at the Prague Restaurant on the night of performance only. No additional costs to performers will be covered.
- 10) Performers will be paid by cheque at the end of each performance. The negotiated amount must be presented to MMI and approved by the board. Changes to the performer or the fee must be presented to the board least 1 month before the performance.
- 11) MMI will be responsible for preparation, printing and distribution of brochures and fliers for the performance.
- 12) MMI will be responsible for arrangements if needed for the performance. All other expenses related to performers will be the performer's responsibility.
- 13) MMI will be responsible for buying the restaurant for suggested dates. MMI reserves the right to change the date of the performance according to the availability of the venue.
- 14) MMI is responsible for all printed material presented at the concert - content of all other material related to the event has to be approved before distribution.
- 15) The coordinator is personally responsible for all arrangements with the artist. Written agreement will be used. Any contractual must be signed and copy delivered to MMI office latest 2 weeks before the concert.
- 16) Coordinator will be responsible to deliver all program to the board according to the approved budget. It is requested to release budget agreement form to the coordinator for program distribution.
- 17) The coordinator will deliver all records in full within 2 weeks of the date of performance.
- 18) The coordinator is responsible for forwarding all promotional and educational information related to the performance to MMI.
- 19) The coordinator agrees to remain his services to MMI.

If any clarification is needed, please contact the MMI office or the President of MMI (2008). Thank you for your cooperation and we look forward to another successful season of the Nokturne at Masaryktown.

Sincerely,

 Alena Kottová

Rychle, levně a spolehlivě zařídíme cestování do celého světa!

TICO # 3254587
 TICO # 2631380

NITRA TRAVEL
 (416) 504-3800 • 1-800-825-7577
 Fax: (416) 504-8186
 E-mail: nitratravel@yahoo.ca
 662 Queen St. West, Toronto M6J 1E5

